

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

126. An excommunicatio lata à Pio IV. & Greg. XV. posit absolui non solum, vt ipsi asserunt in articulo, sed in periculo mortis? Et explanatur, quod necessitas periculi mortis existimatur moraliter ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76442](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76442)

vel alio absolutionem Sacramentalem obtinere. Et hanc sententiam ipsi mei aduersarij probabilem putant, vt Amicus in *Curs. Theolog. tom. 8. disp. 13. sect. 10. num. 211.*

RESOL. CXXVI.

An excommunicatio lata à Pio IV. & Greg. X. possit absolui non solum, vt ipsi asserunt in articulo, sed etiam in periculo mortis?

Et explanatur, quod necesse sitas periculi mortis existimatur moraliter tanquam extrema.

Et docetur omnibus parturientibus, aut proficiscentibus ad bellum posse tempore interdicti ministrari Eucharistiam, & absolui à quocumque Sacerdote etiam non approbato ab omnibus casibus, & censuris, &c. Ex part. 12. tract. 2. Ref. 33.

§. 1. Existimant Doctores plures distingui articulum mortis à periculo, ita vt putent articulum mortis strictè intelligi, & sumi pro solo vero mortis articulo, qui tunc tantum contingit, quando mors est in fieri, & ita certa sit, & ferè inuitabilis; siue hoc proveniat ex causa naturali, vt morbo, siue ex causa violenta, vt si quis sit morte plectendus: periculum verò mortis dicitur, quando in tali casu mors hominibus solet frequenter contingere. Vnde est, vt dicant, facultatem eam, quam diximus in articulo mortis competere cuilibet Sacerdoti, vt possit ab omnibus censuris, & casibus referuatis absoluerè, valere tantum pro ipso mortis articulo; non verò pro periculo. Quorum ratio est, quia videlicet iura ipsa, ex quibus colligimus hanc facultatem, loquuntur de solo articulo, vt proinde non videantur extendenda ad mortis periculum. Ita Sotus in 4. disp. 18. quest. 4. art. 4. col. 4. vers. Queris autem. Canus part. 5. de Pœnit. Valentia 4. tom. disp. 7. q. 10. punct. 2. col. 6. Mandos. in praxi Signatura, tit. Confessionale, fol. 55. n. 1.

2. Sed ego alibi in p. 3. & 8. affirmatiuè sententia adhaesi, & nunc adhaereo. Dico itaque in nostro casu non solum in articulo, sed etiam in periculo, mortis posse Sacerdotem absoluerè, & ratio est, quia licet in rigore articulus mortis, aliquo modo distinguatur à periculo mortis; cum articulus mortis solum detur, quando ex ægritudine prudenter timetur mors; periculum verò mortis, cum datur occasio, in qua frequenter homines pereunt, & quam non possunt commodè vitare, qualis est pugna campalis, seu navalis, in præsentem tamen materiam, idem est articulus mortis, & periculum illius; vt habetur in cap. Eos, qui de sent. excomm. Et ratio ipsa dicitur: nam mortale periculum perinde existimari debet, & in malis ita cauere sicut euentus ipse: nam propterea dictum est; Qui amat periculum peribit in illo; ergo necessitas periculi mortis existimatur moraliter, tanquam extrema. Et ita hanc sententiam tenent Doctores, quos me citato asserit & sequitur Leander de Sacramentis, tom. 1. tract. 5. disp. 11. quest. 17. Lezana tom. 5. in Mari Magno Minorum, §. 24. num. 58. Quintanadueñas in Theol. moral. tom. 2. tract. 8. singular. 3. Martinus Perez de Sacram. Pœnit. disputat. 43. sect. 4. num. 7. Cardinalis Lugo de Sacram. Pœnit. disputat. 18. sect. 2. num. 21. Hurtadus disputat. 10. difficult. 9. Coninch. de Sacram. disputat. 8. num. 16. Tancedi in qq. moral. tract. 5. disp. 2. quest. 17. Tamburinus in Decal. lib. 2. cap. 1. §. 8. num. 7. Bertrandus Loth. in Resol. Theol. 1. quest. 1. art. 9. Garzias in Polit. Regul. tom. 2. tract. 10. diffi. 5. dub. 6. punct. 5. num. 26. Mazuchellus de eas. reseru. disp. 1. quest. 3. difficult. 25. n. 88. Andreas Mendo in Bull. Cruc. disp. 27. cap. 3. n. 24.

Suarez tom. 4. disp. 26. sect. 3. n. 3. Henriquez lib. 3. de Pœnit. cap. 11. num. 3. in Gloss. lit. Q. Bardi in Bull. Cruc. part. 1. tract. 6. cap. 6. sect. 2. num. 10. Gallego de Vera in Bull. Cruc. c. 9. dub. 105. & me citato Vericelli de Apost. mission. tract. 9. quest. 1. §. 8. num. 1. & Machadus tom. 1. lib. 1. part. 1. tract. 1. docum. 3. num. 2. vbi sic ait: Llanase articulo verdadero de la muerte el tiempo en que la enfermedad aprieta de manera, que prudencialmente se puede iuzgar, que el enfermo está ya cercano a la muerte. Y segun la mas comun, mas piedosa, y recebida doctrina, aunque impugnada per algunos Doctores, se entienda tambien del articulo moral de la muerte, que es quando alguno se halla en ocasion, que traiga consigo peligro probable de muerte, como sucede en el parto de la muger, entrar en alguna batalla, nauegar por mares tempestuosos, passar algun rio caudaloso, y otros casos semejantes, en que prudencialmente se puede temer algun peligro de muerte. Ita ille, & communiter DD. quibus nouissimè adde Gibalini de Cens. disp. 7. q. 14. Confess. 4. & 5. vbi n. 3. docet tempore interdicti posse ministrari Eucharistiam omnibus parturientibus, aut proficiscentibus ad bellum, quia licet non sint in articulo, sunt tamen in periculo mortis; Et ideo Hinoiola in Dir. decis. Regul. verb. infirmus, §. circa absolutionem, fol. 306. docet absque vlla distinctione omnes parturientes posse absolui à quocumque Sacerdote, etiam non approbato ab omnibus casibus, censuris, &c. sed hæc opinio circa parturientes ibi absolutè prolata olim mihi non placuit; nec placet doctissimo Patri Mendo vbi sup. n. 34.

olim in to. 1. tr. 5. Ref. 5. & in aliis eius annot.

RESOL. CXXVII.

An qui in periculo, vel articulo mortis fuit absolutus à censura incurfa propter violationem Bullæ Pij IV. & Gregor. X. reuocatur postea si conualuerit, se presentare coram Pontifice?

Et noua opinio effertur, sed non approbatur.

Et quid si virtute Cruciatæ quis absolutus fuisset, in supradicto casu?

Et difficultas adhuc superest, si in supradicto primo casu postea conualuerit, intra quod tempus teneatur se presentare coram Pontifice? Ex part. 12. tract. 2. Resolut. 34.

§. 1. Affirmatiuè respondeo ex doctrina communi Doctorum asserentium, quod absolutus in articulo mortis ab aliqua censura Papali, si conualecat, teneatur se Pontifici presentare, nam alias in eadem excommunicatione reinceretur. Probatur ex cap. eos, qui de sent. excomm. in 6. & ita docet Vasquez in 1. part. tom. 4. quest. 93. art. 2. dub. 6. numer. 15. Hurtadus de cens. disputat. 11. difficult. 13. Martinus Perez de Sacram. Pœnit. disputat. 43. sect. 4. num. 7. Cardinalis Lugo de Sacram. Pœnit. disputat. 20. num. 201. Sanchez in Summa tom. 5. lib. 2. cap. 23. num. 31. & Granadus in 3. part. tom. 2. controu. 7. tract. 10. disputat. 7. num. 14. vbi sic asserit Petet aliquis, ad quem finem se debeat presentare penitens, qui iam absolutionem obinuit. Responderetur, si peccatum à quo quis est absolutus ratione periculi mortis, aut alterius impedimenti, habeat annexam excommunicationem à iure, vel ab homine, à Papa, vel Episcopo, teneatur, cessante impedimento, se presentare superiori, vt constat ex cap. Eos, qui de sent. excomm. in 6. non quidem, vt ab illa absoluaatur iterum, & colligitur planè ex cap. Quamuis, & cap. de cetero, de sent. excomm. sed vt conuenientem medicinam adhibeat Superior, & si oportuerit, satisfactionem imponat,

Sup. hæc asseritione in to. 5. tr. 1. Ref. 196. §. 1. ante medium, & in Ref. 201. & 202. §. 1. & signanter §. 2. & in Ref. 204. ante mediu §. 1. vers. infimè. & ibi in tr. 8. ref. 26. §. penult. & in to. 1. tr. 4. Ref. 44. §. vltimo. paulo post initium, vers. Solum aduertere, & ibi in tr. 5. Ref. 13. §. 1. post mediu, vers. Notandum est, & in Ref. 39. §. penult. & vlt.